Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (siódma izba)

z dnia 27 kwietnia 2023 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Handel elektroniczny – Dyrektywa 2000/31/WE – Artykuł 1 – Zakres stosowania – Artykuł 2 lit. c) – Pojęcie „usługodawcy mającego siedzibę” – Artykuł 3 ust. 1 – Świadczenie usług społeczeństwa informacyjnego przez usługodawcę mającego siedzibę na terytorium państwa członkowskiego – Spółka mająca siedzibę na terytorium Konfederacji Szwajcarskiej – Brak możliwości zastosowania ratione personae – Artykuł 56 TFUE – Umowa w sprawie swobodnego przepływu osób między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony a Konfederacją Szwajcarską z drugiej strony – Zakres stosowania – Zakaz ograniczeń w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług nieprzekraczającego 90 dni w roku kalendarzowym – Świadczenie usług we Włoszech przez okres dłuższy niż 90 dni – Brak możliwości zastosowania ratione personae – Artykuł 102 TFUE – Brak w postanowieniu odsyłającym jakichkolwiek informacji pozwalających na ustalenie związku między sporem w postępowaniu głównym a ewentualnym nadużyciem pozycji dominującej – Niedopuszczalność

W sprawie C-70/22

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Consiglio di Stato (radę stanu, Włochy) postanowieniem z dnia 27 stycznia 2022 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 1 lutego 2022 r., w postępowaniu:

Viagogo AG

przeciwko

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (AGCOM),

Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (AGCM),

przy udziale:

Ticketone SpA,

TRYBUNAŁ (siódma izba),

w składzie: M. L. Arastey Sahún, prezes izby, N. Wahl (sprawozdawca) i J. Passer, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

* Język postępowania: włoski.

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Viagogo AG – E. Apa, E. Foco, M. V. La Rosa, E. Marasà, M. Montinari i I. Picciano, avvocati,

– w imieniu rządu włoskiego – G. Palmieri, w charakterze pełnomocnika, którą wspierały R. Guizzi i F. Varrone, avvocati dello Stato,

– w imieniu Komisji Europejskiej – M. Angeli, S. Kalėda, U. Małecka i L. Malferrari, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni, po pierwsze, art. 3, 14 i 15 dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywy o handlu elektronicznym) (Dz.U. 2000, L 178, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 13, t. 25, s. 399) w związku z art. 56 TFUE, a po drugie, art. 102 i 106 TFUE.

2 Wniosek ten złożono w ramach sporu pomiędzy Viagogo AG, spółką mającą siedzibę w Genewie (Szwajcaria), a Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (AGCOM, urzędem ochrony komunikacji, Włochy) i Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (AGCM, urzędem ochrony konkurencji i rynku, Włochy) w przedmiocie grzywny w wysokości 3 700 000 EUR nałożonej przez AGCOM na Viagogo.

Ramy prawne

Umowa WE–Szwajcaria

3 Wspólnota Europejska i jej państwa członkowskie z jednej strony oraz Konfederacja Szwajcarska z drugiej strony podpisały w dniu 21 czerwca 1999 r. w Luksemburgu (Luksemburg) siedem umów, w tym umowę w sprawie swobodnego przepływu osób (Dz.U. 2002, L 114, s. 6, zwaną dalej „umową WE–Szwajcaria"). Decyzją Rady i – w odniesieniu do umowy w sprawie współpracy naukowej i technologicznej – Komisji z dnia 4 kwietnia 2002 r. w sprawie zawarcia siedmiu umów z Konfederacją Szwajcarską (2002/309/WE, Euratom) (Dz.U. 2002, L 114, s. 1) umowy te zostały zatwierdzone w imieniu Wspólnoty. Weszły one w życie w dniu 1 czerwca 2002 r.

4 Artykuł 1 umowy WE–Szwajcaria, zatytułowany „Cel”, przewiduje:

„Celem niniejszej umowy, dla dobra obywateli państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej i Szwajcarii, jest:

[…]

b) ułatwienie świadczenia usług na terytorium umawiających się stron, w szczególności liberalizacja świadczenia usług o krótkim okresie trwania […]”.

5 Artykuł 5 umowy WE–Szwajcaria, zatytułowany „Osoby świadczące usługi”, ma następujące brzmienie:

„1. Bez uszczerbku dla innych szczególnych umów między umawiającymi się stronami, dotyczących w szczególności świadczenia usług […], osoby świadczące usługi, w tym spółki zgodnie z postanowieniami załącznika I, mają prawo do świadczenia usług na terytorium drugiej umawiającej się strony przez okres nieprzekraczający 90 dni rzeczywistych prac w danym roku kalendarzowym.

[…]”.

6 Zgodnie z art. 15 umowy WE–Szwajcaria, zatytułowanym „Załączniki i protokoły”, załączniki i protokoły do tej umowy stanowią jej integralną część.

7 Artykuł 17 załącznika I do umowy WE–Szwajcaria, zatytułowany „Osoby świadczące usługi”, stanowi:

„W odniesieniu do świadczenia usług na mocy artykułu 5 niniejszej umowy zakazuje się:

a) jakichkolwiek ograniczeń w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług na terytorium umawiającej się strony nieprzekraczającego 90 dni rzeczywistej pracy w ciągu roku kalendarzowego;

[…]”.

8 Zgodnie z art. 18 tego załącznika postanowienia art. 17 rzeczonego załącznika stosuje się do spółek utworzonych zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego Wspólnoty lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz posiadających swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium umawiającej się strony.

9 Artykuł 21 wspomnianego załącznika stanowi:

„1. Ogólny okres trwania świadczenia usług na mocy artykułu 17 [lit. a)] niniejszego załącznika, niezależnie od tego, czy ciągły czy składający się z kolejnych okresów świadczenia usług, nie może przekraczać 90 dni rzeczywistej pracy w danym roku kalendarzowym.

[…]”.

Prawo Unii

10 Zgodnie z motywem 19 dyrektywy 2000/31:

„Miejsce siedziby usługodawcy powinno być ustalone zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, zgodnie z którym pojęcie siedziby mieści w sobie faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej przez czas nieokreślony z wykorzystaniem stałej siedziby; […] miejscem siedziby przedsiębiorstwa świadczącego usługi za pośrednictwem internetowej witryny www nie jest miejsce, gdzie znajdują się środki techniczne obsługujące jego witrynę www ani miejsce, z którego witryna www jest dostępna, lecz miejsce, gdzie wykonuje on[o] swoją działalność gospodarczą; […]”.

11 Artykuł 1 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Cel i zakres”, ma następujące brzmienie:

„1. Niniejsza dyrektywa dąży do przyczynienia się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego przez zapewnienie swobodnego przepływu usług społeczeństwa informacyjnego między państwami członkowskimi.

[…]

4. Niniejsza dyrektywa nie ustanawia dodatkowych zasad dotyczących prawa prywatnego międzynarodowego oraz nie zajmuje się właściwością sądów”.

12 Artykuł 2 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Definicje”, stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy następujące pojęcia oznaczają:

a) »usługi społeczeństwa informacyjnego«: usługi w rozumieniu art. 1 ust. 2 dyrektywy 98/34/WE [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych (Dz.U. 1998, L 204, s. 37)], zmienionej dyrektywą 98/48/WE [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 lipca 1998 r. (Dz.U. 1998, L 217, s. 18)];

b) »usługodawca«: każda osoba fizyczna lub prawna, która świadczy usługę społeczeństwa informacyjnego;

c) »usługodawca mający siedzibę«: usługodawca, który prowadzi faktycznie działalność gospodarczą przez czas nieokreślony z wykorzystaniem stałej siedziby. Obecność oraz używanie środków technicznych oraz technologii wymaganych do świadczenia usług jako takie nie oznaczają istnienia siedziby usługodawcy;

[…]”.

13 Artykuł 3 tej dyrektywy, zatytułowany „Rynek wewnętrzny”, stanowi:

„1. Każde państwo członkowskie zapewnia, aby usługi społeczeństwa informacyjnego świadczone przez usługodawcę mającego siedzibę na jego terytorium były zgodne z przepisami krajowymi stosowanymi w tym państwie członkowskim i wchodzącymi w zakres koordynowanej dziedziny.

2. Państwa członkowskie nie mogą z powodów wchodzących w zakres koordynowanej dziedziny ograniczać swobodnego przepływu usług społeczeństwa informacyjnego pochodzących z innego państwa członkowskiego.

[…]”.

Prawo włoskie

14 Legge n. 232 – Bilancio di previsione dello Stato per l’anno finanziario 2017 e bilancio pluriennale per il triennio 2017–2019 (ustawa nr 232 o prowizorium budżetowym państwa na rok budżetowy 2017 i budżecie wieloletnim na lata 2017–2019) z dnia 11 grudnia 2016 r. (GURI nr 297 z dnia 21 grudnia 2016 r., dodatek zwyczajny do GURI nr 57), w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym (zwana dalej „ustawą z 2016 r.”), zawiera art. 1, którego ust. 545 stanowi, co następuje:

„W celu zwalczania unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania, jak również w celu zapewnienia ochrony konsumentów i zagwarantowania porządku publicznego sprzedaż lub jakakolwiek inna forma lokowania biletów wstępu na widowiska dokonywana przez osobę inną niż posiadacze systemów ich wystawiania, w tym na podstawie odpowiedniej umowy lub porozumienia, podlega – chyba że czyn nie stanowi przestępstwa – zakazowi tego zachowania oraz administracyjnej karze pieniężnej w wysokości od 5000 do 180 000 EUR, jak również, w przypadku gdy czyn został dokonany za pośrednictwem sieci łączności elektronicznej, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 546, karze usunięcia treści lub, w najpoważniejszych przypadkach, karze zablokowania strony internetowej, poprzez którą dokonano naruszenia, bez uszczerbku dla roszczeń odszkodowawczych. [AGCOM] i inne właściwe organy podejmują niezbędne dochodzenia i interwencje, działając z urzędu lub po powiadomieniu przez zainteresowane strony. Sprzedaż lub jakakolwiek inna forma lokowania biletów wstępu na widowiska dokonywana okazjonalnie przez osobę fizyczną nie podlega jednak karze, pod warunkiem że nie jest ona dokonywana w celach komercyjnych”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

15 Spółka Viagogo, której siedziba oraz rezydencja podatkowa znajdują się w Genewie, prowadzi strony internetowe oparte na pośredniczeniu między konsumentami w zakresie odsprzedaży biletów wstępu na imprezy rozrywkowe i sportowe. Zdarza się, że po nabyciu biletów od oficjalnych wystawców, takich jak organizatorzy odnośnego widowiska lub wydarzenia lub autoryzowani dystrybutorzy („rynek pierwotny”), niektóre osoby chcą je odsprzedać. Spółkę Viagogo utworzono po to, by umożliwić powiązanie podaży z popytem na rynku sprzedaży biletów z drugiej ręki („rynek wtórny”).

16 Biorąc pod uwagę szybkość, z jaką dostępne na rynku pierwotnym bilety przestają być dostępne, w szczególności z powodu korzystania przez niektórych użytkowników ze zautomatyzowanych programów zakupu, liczba osób poszukujących biletów, w szczególności na widowiska lub wydarzenia o dużej randze, stale rośnie, wobec czego strony internetowe poświęcone danemu rynkowi wtórnemu cieszą się dużym powodzeniem.

17 W tym kontekście spółka Viagogo dokonuje wstępnej selekcji pewnej liczby widowisk lub wydarzeń na stronach internetowych, które prowadzi za pośrednictwem platformy znajdującej się w Stanach Zjednoczonych. Posiadacze biletów, wybierając związane z nimi widowisko lub wydarzenie, mogą oferować owe bilety do sprzedaży na tych stronach internetowych. Spółka

Viagogo umożliwia nawiązanie kontaktu miedzy sprzedawcami i potencjalnymi nabywcami, oferując przy tym usługi dodatkowe, takie jak wsparcie telefoniczne i mailowe, sugestię cen na podstawie oprogramowania oraz zautomatyzowany system promocji biletów na niektóre widowiska lub wydarzenia.

18 Ponieważ opisane w pkt 16 niniejszego wyroku zjawisko osiągnęło we Włoszech niepokojące rozmiary, w szczególności ze względu na okoliczność, że prowadzenie takich stron internetowych można łatwo wykorzystać do prania pieniędzy pochodzących z nielegalnej działalności, i ponieważ cena sprzedaży biletów na rynku wtórnym nie ma już żadnego związku z ceną, po której bilety te są oferowane na rynku pierwotnym, ustawodawca włoski wdrożył politykę mającą na celu ograniczenie owego zjawiska, w szczególności poprzez przyjęcie art. 1 ust. 545 ustawy z 2016 r.

19 W następstwie szeregu skarg złożonych przez spółki działające w sektorze organizacji wydarzeń muzycznych, spółki prowadzące na rynku pierwotnym sprzedaż biletów na wydarzenia muzyczne oraz stowarzyszenia branżowe AGCOM przeprowadził kontrolę strony internetowej www.viagogo.it zarządzanej przez spółkę Viagogo.

20 W wyniku tej kontroli AGCOM decyzją nr 104/20/CONS z dnia 16 marca 2020 r. nałożył na spółkę Viagogo grzywnę administracyjną w wysokości 3 700 000 EUR. Przypisał on spółce Viagogo popełnienie, za pomocą tej strony internetowej i linku do niej na portalu społecznościowym, 37 naruszeń polegających na wprowadzeniu do sprzedaży w okresie od marca do maja 2019 r. biletów na koncerty i widowiska – w sytuacji, w której spółka Viagogo nie była posiadaczem systemów wystawiania tych biletów – po cenach wyższych niż ceny nominalne widniejące na autoryzowanych stronach sprzedaży.

21 Spółka Viagogo wniosła skargę o stwierdzenie nieważności tej decyzji do Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionalnego sądu administracyjnego dla Lacjum, Włochy), który oddalił tę skargę. Wniosła ona wówczas odwołanie od wyroku wydanego w postępowaniu głównym w pierwszej instancji do Consiglio di Stato (rady stanu, Włochy), sądu odsyłającego.

22 W tych okolicznościach Consiglio di Stato (rada stanu) postanowiła zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy dyrektywa [2000/31], a w szczególności art. 3, 14 i 15 tej dyrektywy w związku z art. 56 TFUE sprzeciwiają się stosowaniu uregulowania państwa członkowskiego dotyczącego sprzedaży biletów na wydarzenia na rynku wtórnym, które zakazuje operatorowi platformy hostingowej działającemu w [Unii Europejskiej], takiemu jak wnoszący odwołanie w niniejszym postępowaniu, świadczenia na rzecz użytkowników trzecich usług ogłoszeniowych w zakresie sprzedaży biletów na wydarzenia na rynku wtórnym, zastrzegając tę działalność wyłącznie dla sprzedawców, organizatorów wydarzeń lub innych podmiotów uprawnionych przez organy publiczne do wystawiania biletów na rynku pierwotnym w ramach systemów certyfikowanych?

2) Czy ponadto art. 102 TFUE w związku z art. 106 TFUE sprzeciwia się stosowaniu uregulowania państwa członkowskiego dotyczącego sprzedaży biletów na wydarzenia, które zastrzega wszystkie usługi nieodłącznie związane z rynkiem wtórnym biletów (a w szczególności pośrednictwo) wyłącznie dla sprzedawców, organizatorów wydarzeń lub innych podmiotów uprawnionych do wystawiania biletów na rynku pierwotnym w ramach

systemów certyfikowanych, wykluczając z tej działalności dostawców usług społeczeństwa informacyjnego, którzy zamierzają prowadzić działalność jako dostawcy usług hostingowych w rozumieniu art. 14 i 15 dyrektywy [2000/31], w szczególności w przypadku gdy, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, takie zastrzeżenie skutkuje umożliwieniem operatorowi dominującemu na rynku pierwotnym dystrybucji biletów rozszerzenia jego dominacji na usługi pośrednictwa na rynku wtórnym?

3) Czy w rozumieniu przepisów europejskich, w szczególności dyrektywy [2000/31], pojęcie pasywnego dostawcy usług hostingowych może być stosowane jedynie w przypadku braku jakiejkolwiek działalności polegającej na filtrowaniu, selekcji, indeksowaniu, organizowaniu, katalogowaniu, agregowaniu, ocenie, używaniu, edytowaniu, pobieraniu lub promowaniu treści publikowanych przez użytkowników, które to wskaźniki mają charakter przykładowy i nie muszą występować łącznie, ponieważ należy uznać je za świadczące same w sobie o zarządzaniu usługą przez przedsiębiorcę lub o przyjęciu techniki oceny zachowań użytkowników w celu zwiększenia ich lojalności, czy też do sądu odsyłającego należy ocena znaczenia wymienionych okoliczności w taki sposób, że nawet jeśli występuje jedna lub więcej z nich, można przyjąć, że usługa jest w przeważającej mierze neutralna, co prowadzi do zakwalifikowania dostawcy usług hostingowych jako pasywnego?”.

W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

23 Po pierwsze, należy przypomnieć, że aby wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym był dopuszczalny, musi on być niezbędny do rozstrzygnięcia sporu przez sąd odsyłający (wyrok z dnia 6 października 2021 r., Consorzio Italian Management i Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo), co oznacza, że przepisy prawa Unii, których dotyczy ów wniosek, powinny mieć zastosowanie do tego sporu.

24 W tym względzie w pierwszej kolejności należy zauważyć, że trzy pytania przedstawione przez sąd odsyłający dotyczą wykładni dyrektywy 2000/31. Tymczasem owa dyrektywa nie ma zastosowania ratione personae do sporu w postępowaniu głównym.

25 Dyrektywa 2000/31 dąży bowiem, zgodnie z jej art. 1, do przyczynienia się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego przez zapewnienie swobodnego przepływu usług społeczeństwa informacyjnego „między państwami członkowskimi”. Oznacza to zatem, że aby owa dyrektywa miała zastosowanie ratione personae, usługi, o których mowa, powinny być świadczone przez usługodawców mających siedzibę na terytorium państwa członkowskiego, o czym przypomina art. 3 ust. 1 rzeczonej dyrektywy.

26 W tym względzie art. 2 lit. c) tej dyrektywy definiuje „usługodawcę mającego siedzibę” jako usługodawcę, który prowadzi faktycznie działalność gospodarczą przez czas nieokreślony z wykorzystaniem stałej siedziby, przy czym ów przepis doprecyzowuje, że obecność oraz używanie środków technicznych oraz technologii wymaganych do świadczenia odnośnych usług jako takie nie oznaczają istnienia siedziby usługodawcy.

27 W tym zakresie z orzecznictwa wynika, że skoro możliwość stosowania art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy 2000/31 jest uzależniona od ustalenia państwa członkowskiego, na którego terytorium dany podmiot świadczący usługi społeczeństwa informacyjnego ma rzeczywiście siedzibę, na sądzie odsyłającym ciąży obowiązek sprawdzenia, czy ów usługodawca ma rzeczywiście siedzibę na

terytorium państwa członkowskiego. W braku takiej siedziby mechanizm przewidziany w art. 3 ust. 2 tej dyrektywy nie ma zastosowania (wyrok z dnia 15 marca 2012 r., G, C-292/10, EU:C:2012:142, pkt 71 i przytoczone tam orzecznictwo).

28 Podobnie zakaz ograniczeń – z powodów wchodzących w zakres koordynowanej dziedziny – w swobodnym świadczeniu usług objętych dyrektywą 2000/31 odnosi się wyłącznie, zgodnie z wyraźnym brzmieniem art. 3 ust. 2 tej dyrektywy, do usług „pochodzących z innego państwa członkowskiego".

29 Prawdą jest, że na podstawie Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. (Dz.U. 1994, L 1, s. 3) Wspólny Komitet Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) decyzją nr 91/2000 z dnia 27 października 2000 r. zmieniającą załącznik XI (Usługi telekomunikacyjne) do porozumienia EOG (Dz.U. 2001, L 7, s. 13) rozszerzył zakres stosowania dyrektywy 2000/31 na EOG w taki sposób, że owa dyrektywa obejmuje również państwa będące stronami tego porozumienia. Konfederacja Szwajcarska nie jest jednak jego stroną. Ponadto Wspólny Komitet UE–Szwajcaria, ustanowiony na podstawie umowy WE–Szwajcaria, nie przyjął żadnej decyzji w celu rozszerzenia stosowania wspomnianej dyrektywy na to państwo trzecie.

30 Tymczasem bezsporne jest, że spółka Viagogo ma siedzibę w Genewie, tam też znajduje się jej siedziba statutowa i tam skoncentrowana jest jej działalność gospodarcza, niezależnie od okoliczności, że prowadzi ona strony internetowe w wersjach dostępnych w różnych państwach członkowskich Unii, a w szczególności we Włoszech. Rozpatrywane usługi są zatem świadczone z państwa trzeciego przez spółkę podlegającą prawu tego państwa trzeciego.

31 Wynika stąd, że – wbrew temu, co zakłada sąd odsyłający – wnosząca odwołanie w postępowaniu głównym nie może powoływać się na dyrektywę 2000/31. Ponieważ wszystkie zadane przez ten sąd pytania odnoszą się do owej dyrektywy, wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest w całości niedopuszczalny.

32 W drugiej kolejności należy ponadto wyjaśnić w odniesieniu do pytania pierwszego, że spółka Viagogo nie może też powoływać się na art. 56 TFUE.

33 Artykuł ten nie ma bowiem zastosowania – poza przypadkiem, gdy przewiduje to traktat lub umowa międzynarodowa – do spółki z siedzibą w państwie spoza Unii, nawet jeśli owa spółka świadczy usługi, z których mogą skorzystać obywatele niektórych państw członkowskich lub spółki mające siedzibę na ich terytorium (zob. podobnie wyrok z dnia 21 maja 2015 r., Wagner-Raith, C-560/13, EU:C:2015:347, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).

34 W niniejszej sprawie zakres stosowania umowy WE–Szwajcaria nie pozwala spółce Viagogo powoływać się na art. 56 TFUE, ponieważ szczególną cechą tej umowy jest to, że w kontekście zrównania usługodawców mających siedzibę w Szwajcarii z usługodawcami mającymi siedzibę na terytorium państwa członkowskiego przewiduje ona ograniczenie czasowe do 90 dni w roku kalendarzowym.

35 Otóż art. 1 umowy WE–Szwajcaria przewiduje w szczególności „liberalizacj[ę] świadczenia usług o krótkim okresie trwania", przy czym art. 5 ust. 1 tej umowy przyznaje usługodawcom szwajcarskim „prawo do świadczenia usług na terytorium drugiej umawiającej się strony przez okres nieprzekraczający 90 dni rzeczywistych prac w danym roku kalendarzowym". Załącznik I do tej umowy, który zgodnie z art. 15 owej umowy stanowi jej integralną część, zawiera art. 17, który zakazuje „jakichkolwiek ograniczeń w odniesieniu do transgranicznego świadczenia

usług na terytorium umawiającej się strony nieprzekraczającego 90 dni rzeczywistej pracy w ciągu roku kalendarzowego". Ponadto art. 18 tego załącznika stanowi, że postanowienia art. 17 rzeczonego załącznika stosuje się do spółek utworzonych zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego Wspólnoty lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz posiadających swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium umawiającej się strony. Wreszcie art. 21 tego załącznika uściśla, że ów okres 90 dni odpowiada ogólnemu okresowi świadczenia usług, niezależnie od tego, czy jest on ciągły, czy też składa się z kolejnych okresów świadczenia usług.

36 Tymczasem w niniejszym przypadku z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że spółka Viagogo świadczy usługi przez okres dłuższy niż okres przewidziany w umowie WE–Szwajcaria.

37 Przede wszystkim usługodawca prowadzący działalność wyłącznie za pomocą stron internetowych z natury rzeczy nadaje tej działalności niemal ciągły, a nawet stały charakter. W szczególności, jeśli chodzi o ofertę dotyczącą ogłoszenia w sprawie sprzedaży biletów na dane widowisko lub wydarzenie, potencjalni nabywcy będą mogli zgłosić się w każdej chwili za pośrednictwem odnośnej strony internetowej. W tym względzie z informacji przedstawionych przez sąd odsyłający nie wynika, by prowadzona przez wnoszącą odwołanie w postępowaniu głównym strona internetowa przestała działać w jakimkolwiek momencie od chwili jej utworzenia, co potwierdza rząd włoski, wskazując, że „usługa pośrednictwa na rynku wtórnym jest świadczona [przez spółkę Viagogo] w sposób ciągły przez cały rok kalendarzowy".

38 Następnie z informacji przedstawionych w postępowaniu głównym w pierwszej instancji wynika, że AGCOM ukarał już spółkę Viagogo w 2016 r. i że jej działalność nie wydawała się być ograniczona w czasie.

39 Wreszcie z jednej strony decyzja AGCOM z dnia 16 marca 2020 r., która dotyczy konkretnie okresu od marca do maja 2019 r., czyli 92 dni, obejmuje okres przekraczający maksymalny okres 90 dni przewidziany w umowie WE–Szwajcaria. Z drugiej strony z wyroku wydanego w postępowaniu głównym w pierwszej instancji wynika, że ostatnia sprzedaż będąca przedmiotem kontroli AGCOM miała miejsce w dniu 7 września 2019 r., czyli w każdym razie długo po upływie okresu 90 dni przewidzianego w umowie WE–Szwajcaria.

40 Spółka Viagogo nie jest zatem objęta zakresem stosowania ratione personae art. 56 TFUE i w konsekwencji nie może powoływać się na naruszenie tego artykułu w ramach sporu w postępowaniu głównym, w związku z czym pytanie pierwsze – w zakresie, w jakim dotyczy wykładni owego artykułu – jest niedopuszczalne również z tego powodu.

41 Po drugie, pytania drugie i trzecie skłaniają Trybunał do przypomnienia, tytułem uzupełnienia, swojego orzecznictwa, zgodnie z którym zadane przez sąd krajowy pytanie prejudycjalne jest niedopuszczalne, jeżeli ów sąd nie dostarczy Trybunałowi informacji w zakresie stanu faktycznego i prawnego niezbędnych do umożliwienia mu udzielenia użytecznej odpowiedzi (wyrok z dnia 2 lipca 2015 r., Gullotta i Farmacia di Gullotta Davide & C., C-497/12, EU:C:2015:436, pkt 26).

42 Otóż w odniesieniu do pytania drugiego sąd odsyłający nie wskazuje w żadnym miejscu we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym powodów, dla których powziął wątpliwości w przedmiocie wykładni art. 102 i 106 TFUE, ani związku, jaki dostrzega on między tymi artykułami a w szczególności ustawą z 2016 r., wbrew wymogom określonym w art. 94 lit. c) regulaminu postępowania przed Trybunałem.

43 W szczególności, co się tyczy art. 102 TFUE i następnych, a konkretnie istnienia ewentualnego nadużycia pozycji dominującej, sąd odsyłający nie powołuje się w ogóle na elementy konstytutywne pozycji dominującej w rozumieniu tego art. 102 w kontekście sprawy w postępowaniu głównym (zob. podobnie wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Ragn-Sells, C-292/12, EU:C:2013:820, pkt 41). Nic nie mówi o tym, na czym miałoby polegać to nadużycie pozycji dominującej ani w jaki sposób ustawa z 2016 r. mogłaby do niego doprowadzić (zob. podobnie wyrok z dnia 2 lipca 2015 r., Gullotta i Farmacia di Gullotta Davide & C., C-497/12, EU:C:2015:436, pkt 25).

44 W odniesieniu do pytania trzeciego, które ma ewidentnie hipotetyczny charakter, należy przypomnieć, że odesłanie prejudycjalne nie ma służyć wydawaniu opinii doradczych w przedmiocie kwestii ogólnych lub hipotetycznych, lecz ma być podyktowane rzeczywistą potrzebą skutecznego rozstrzygnięcia sporu (zob. w szczególności wyroki: z dnia 16 grudnia 1981 r., Foglia, C-244/80, EU:C:1981:302, pkt 18; z dnia 20 stycznia 2005 r., García Blanco, C-225/02, EU:C:2005:34, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).

45 W konsekwencji w świetle całości powyższych rozważań wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest niedopuszczalny.

W przedmiocie kosztów

46 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (siódma izba) orzeka, co następuje:

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Consiglio di Stato (radę stanu, Włochy) postanowieniem z dnia 27 stycznia 2022 r. jest niedopuszczalny.

Podpisy